

SENASTE NYTT

Granskning av avtalsuppföljning kollektivtrafik

Granskningens inriktning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerås stad genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om stadens uppföljning och styrning av den kollektivtrafik som erbjuds medborgarna är ändamålsenlig. I samband med granskningen har även en tidigare genomförd förstudie följts upp. Revisionsobjekt i denna granskning är tekniska nämnden.

Iakttagelser och slutsatser

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att stadens uppföljning och styrning av den kollektivtrafik som erbjuds medborgarna inte helt är ändamålsenlig.

Bedömningen baseras på följande:

- Ansvar för kollektivtrafiken inom staden regleras via reglementen. Med utgångspunkt i förstudiens rekommendation om att tydliggöra ansvar inom staden för kollektivtrafiken, är vår bedömning att det vidtas åtgärder, men att dessa ännu inte färdigställts.
- Ansvar och organisation med koppling till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Region Västmanland regleras via avtal. Vi kan konstatera att uppsägningstiden på 18 månader i sammanhanget är mycket kort, vilket vi bedömer medför risker för att uppnå ett långsiktigt och hållbart arbete med kollektivtrafiken.
- Det finns en god samverkan på tjänstepersonsnivå mellan stadens teknik- och fastighetsförvaltning och regionens kollektivtrafikförvaltning. Vi ser positivt på att det tillsatts en politisk styrgrupp för arbetet med det kommande mobilitetsprogrammet. Samverkan mellan tekniska nämnden och kollektivtrafiknämnden bedömer vi dock behöver förbättras.
- Av befintliga styrdokument framgår att det finns uttalade mål och indikatorer för kollektivtrafiken, men vi anser att de behöver utvecklas.
- Med utgångspunkt i de mål och indikatorer som framgår i Region Västmanlands trafikförsörjningsprogram och kommunfullmäktiges mål, anser vi inte att den styrning som finns idag inom staden gällande kollektivtrafiken är tillräcklig. Vi anser även att det är en brist att målen i trafikplanen inte har följts upp sedan år 2020.
- Vi ser positivt på att det ska tas fram ett mobilitetsprogram som vi framåt bedömer bland annat ska kunna tydliggöra styrningen genom mål och indikatorer. Dock anser vi att tekniska nämnden inte kan avvakta att mobilitetsprogrammet färdigställs utan bör snarast möjligt tydliggöra styrningen av kollektivtrafiken. I detta arbete anser vi att det är viktigt att mål och indikatorer i största möjliga mån harmonieras med mål och indikatorer i det regionala trafikförsörjningsprogrammet.
- Det är en brist att det idag inte finns några tydliga och dokumenterade rutiner för att följa upp avtalet med Region Västmanland.
- Något samverkansavtal mellan staden och regionen, som reglerar relevanta frågor utförligare än vad som framgår av ägaravtalet, har inte tagits fram. Det anser vi är en brist.
- Med utgångspunkt i den tidigare förstudien och våra iakttagelser är vår bedömning att förvaltningen har identifierat behovet av tydligare process, metod och rutiner för uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna av avtalet. Detta som grund till att tydligare kunna följa upp både intäkter och kostnader och eventuella avvikelser gentemot rambudgeten, men även för att kunna följa utfallet av särskilda satsningar inom kollektivtrafiken. Vår bedömning är att det pågår ett arbete för att utveckla och formalisera ekonomiuppföljningen och hantering av eventuella avvikelser, men vi kan samtidigt konstatera att dessa rutiner ännu inte finns på plats.

SENASTE NYTT

Granskning av avtalsuppföljning kollektivtrafik

- Vi bedömer att tekniska nämnden ska följa utförandet i form av resandets utveckling avseende den allmänna kollektivtrafiken i samband med uppföljning av årsplanen. Vi kan dock konstatera att någon uppföljning av resandets utveckling ännu inte skett under år 2024. Vi kan även konstatera att någon uppföljning avseende exempelvis kundnöjdhet inte sker, vilket ska rapporteras och följas upp enligt gällande avtal. Vi kan i övrigt inte notera någon annan uppföljning av andra väsentliga aspekter av utförande i form av punktlighet och inställda/utförda turer.
- Vi bedömer att tekniska nämnden följer det ekonomiska resultatet avseende kollektivtrafik månadsvis och i samband med uppföljning av årsplanen. Vi bedömer dock att rapporteringen är på övergripande nivå.
- Den rapportering som tekniska nämnden tar del av gällande leverans är inte tillräcklig. Detta medför att nämnden inte ges förutsättningar att tidigt kunna identifiera relevanta avvikelser kopplat till leveransen, vilket i sig försvårar möjligheterna för nämnden, att i dialog med kollektivtrafikförvaltningen vidta proaktiva och relevanta åtgärder. Med anledning av detta kan vi, inom ramen för granskningen, inte bedöma om nämnden vidtar tillräckliga åtgärder vid avvikelser från avtalad leverans.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi nämnden att:

- Säkerställa att alla åtgärder som nämns i nämndens yttrande, baserat på den tidigare genomförda förstudien år 2022, genomförs. Vi rekommenderar nämnden särskilt att:
 - Tydliggöra ansvaret för det strategiska kollektivtrafikarbetet inom staden
 - Prioritera arbetet med att ta fram mobilitetsprogram
 - Ta fram ett samverkansavtal, som komplement till huvudavtalet, med Region

Västmanland för tydliggörande av beställning, stadens inflytande, rapportering och uppföljning

- Att återkommande genomföra riskanalyser med koppling till kollektivtrafiken

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi även nämnden att:

- Beakta behovet av att ytterligare stärka de egna personalresurserna kopplat till kollektivtrafikverksamheten.
- Säkerställ en tillräcklig styrning så att tekniska nämndens mål och indikatorer, förutom att relatera till fullmäktiges mål, i större utsträckning harmonierar med mål och framför allt indikatorer i det regionala trafikförsörjningsprogrammet.
- Säkerställ även en tillräcklig uppföljning och att det pågående arbetet med att förbättra kontrollen och uppföljningen av utförande och ekonomi genomförs. Detta för att i större grad kunna identifiera eventuella avvikelser och vidta åtgärder.
- Beakta behovet av att föreslå en revidering av kollektivtrafikavtalet med Region Västmanland gällande tidsperspektivet, så att avtalet ger bättre och säkrare förutsättningar för ett långsiktigt samarbete.

Revisionen har överlämnat revisionsrapporten till kommunfullmäktige. Rapporten är publicerad på stadens hemsida www.vasteras.se För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Asta Matikainen Lecklin tfn: 076-896 43 86.